

İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK TEST- 6

1. Osmanlı Devleti'nde, 1789 Fransız İhtilali'nin etkisiyle milliyetçilik fikrinin yayılmaya başlaması, Balkanlarda refah içinde yaşayan gayrimüslimlerin bağımsızlık hareketlerine kalkışmasına neden oldu. Bu durum Osmanlı Devleti'ni ciddi bir bunalıma sürükledi. Batı'nın yükselen gücüne karşı koyamayacağını düşünen Osmanlı yöneticileri, ona karşı koymak yerine, sempatisini kazanarak Batı'dan yardım ve destek almayı umdular. Bu anlayışın etkisiyle Osmanlı Devleti ıslahatlar yapmış, Avrupa'ya öğrenciler göndermiştir. Bu sayede Batı'yı yakından tanıyan bir nesil ortaya çıkmıştı. Bu nesil, Osmanlı tebaasına eşit hakların tanınmasını, bu hakların yasalarla güvence altına alınmasını istiyordu. Ayrıca halkın, padişahla birlikte ülke yönetiminde yer alması gerektiğine inanıyorlardı. Osmanlı Devleti'nin kurtuluşu dil, din, ırk, mezhep farkı gözetmeksizin tüm vatandaşlara eşit davranmakla sağlanabilirdi.

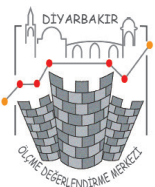
Buna göre, "Osmanlılık fikri" ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Osmanlılık fikri, imparatorlukta yaşayan azınlıkların isyan hareketlerinden dolayı ortaya çıkmıştır.
- B) Avrupa'da yaşanan gelişmeler Osmanlı iç ve dış politikasında değişikliklere neden olmuştur.
- C) Osmanlılık fikri, devletin dağılmasına neden olabilecek sorunları engelleyen çözümler üretmiştir.
- D) Tanzimat Fermanı ve Meşrutiyet'in ilan edilmesi, ulusçuluk hareketlerini sonlandırmak içindir.

2. Manastır Askeri İdadisi'nde Mustafa Kemal'i fikri yönde etkileyen olaylar ve kişiler olmuştur. Bu kişilerin başında ona edebiyat ve şiir sevgisini aşılayan arkadaşı Ömer Naci gelmektedir. Ayrıca Namık Kemal ve Mehmet Emin Yurdakul'un şiirleri ile burada tanışır. Yine tarih öğretmenin etkisi ile Türk tarihine ilgi duymaya ve Fransız düşünürlerinin kitaplarını da ilk kez burada okumaya başlar. Montesquieu, Jean Jacques Rousseau ve Voltaire gibi Fransız aydınlarının düşüncelerinden etkilenecektir. Okuldan bir arkadaşıyla 1897 Osmanlı-Yunan Savaşı'na katılmak istemiş ama kabul edilmemişlerdir.

Bu bilgilerden hareketle "Mustafa Kemal" ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Milleti için önemli görevlerde yer aldığı
- B) Kendini geliştirmeye açık olduğu
- C) Vatansever bir kişiliğe sahip olduğu
- D) Farklı kişilerin eserlerini okuduğu

İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK TEST- 6

3. Rus ordusunun saldırısı üzerine Enver Paşa komutasındaki Türk ordusu, 22 Aralık 1914 tarihinde Kafkaslar'da Rusya'ya karşı saldırıya geçti. Osmanlı Devleti bu cepheyi açarak daha önce kaybettiği Kars, Ardahan ve Batum'u geri almak istiyordu. Ayrıca Osmanlı ve Almanya, İngiltere'nin Hindistan ile bağlantısını kesmek ve Rusya'yı Bakü petrollerinden uzak tutmak istiyordu. Bölgedeki ağır hava koşulları, ulaşım güçlükleri ve salgın hastalıklar Türk askerinin büyük bir çoğunluğunun yaşamını kaybetmesine sebep oldu. Böylece Rusya üzerine girilen ve bir hafta süren Sarıkamış Harekatı başarısızlıkla sonuçlandı. Bu olumsuz durumdan yararlanan Ruslar Erzurum, Muş, Bitlis, Trabzon ve Erzincan'ı ele geçirdiler.

Bu bilgilerden hareketle,

- I. Osmanlı Devleti, Bakü petrollerini Almanlar'a vermiştir.
- II. Sarıkamış Harekatı ile İngiliz-Rus iş birliği bozulmuştur.
- III. Anadolu'da bazı yerler İngiltere'nin eline geçmiştir.

yargılarından hangilerine varılamaz?

- A) I, II ve III.
- B) II ve III.
- C) I ve II.
- D) Yalnız I.

4. Dünya, büyük bir savaşa doğru hızla sürükleniyordu. 1914'te başlayıp, 1918'de bitecek olan savaşa; dünyanın birçok ülkesi katılacak, milyonlarca insan ölecek, asırlık imparatorluklar yıkılacaktı. Birinci Dünya Savaşı'na, Fransız İhtilali sonrasında yayılan milliyetçilik akımının yarattığı gerginlikler ile 19. yüzyılda endüstrileşmenin hız kazanması ve sömürgeciliğin gelişmesi, ülkeler arası bloklaşma ve silahlanma yarışı sebep olmuştu. Ayrıca Rusya'nın Balkanları ele geçirip, sıcak denizlere inme isteğine karşı Avusturya'da aynı bölgeye hakim olup, Ege Denizi'ne açılma hayali kuruyordu. Almanya ve Fransa fabrikaları için enerji kaynağına ihtiyaç duyuyor, Alsas-Loren kömür yatakları için karşı karşıya geliyordu. Almanya'nın sömürge ve deniz hakimiyeti konusunda karşı karşıya geldiği bir diğer güç ise İngiltere idi. Böyle bir ortamda savaşın çıkması kaçınılmazdı. Avusturya-Macaristan Veli-ahtı Ferdinand'ın Saray Bosna'da öldürülmesi ise savaşın başlaması için yeterli olmuştu.

Birinci Dünya Savaşı ile ilgili,

- I. Savaşın çıkmasında ülkeler arası siyasi ve ekonomik çıkar çatışmaları etkili olmuştur.
- II. Avusturya-Macaristan veliahtının öldürülmesi, savaşın başlamasına bahane olmuştur.
- III. Birinci Dünya Savaşı'nın, siyasi, sosyal ve ekonomik anlamda yıkıcı etkileri olmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II.
- B) I ve III.
- C) II ve III.
- D) I, II ve III.

İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK TEST- 6

5. Mondros Ateşkes Antlaşması'ndan sonra; Edirne-İstanbul demiryolunu Fransız alayı işgal etmişti. İlerleyen süreçte Fransız Generali Franchet D'Esperey ile Yunanistan Başbakanı Venizelos arasında imzalanan antlaşma gereği Kuleliburgaz-Hadımköy hattı Yunan ordusunun işgaline terk edildi. Bu gelişmeler karşısında 1. Kolordu Komutanı Cafer Tayyar Paşa, Mustafa Kemal Paşa'dan gelen emre uyararak Edirne'de sıkıyönetim ilan etti. Trakya Paşaeli Müdafaa Heyeti Osmaniye Cemiyeti de iç ve dış tehlikelere karşı tedbir alma yetkisinin kolordu komutanına verilmesini kararlaştırdı. San Remo Konferansı'nda İtilaf Devletleri'nin Doğu Trakya'yı Yunanistan'a vermesi üzerine cemiyet programını değiştirip, Anadolu ve Rumeli Müdafai Hukuk Cemiyeti'nin şubesi oldu. 20 Temmuz 1920'de Yunan ordusu taaruza geçerek Edirne'ye saldırdı. Şehir dört gün sonra düştü ve Yunanlıların eline geçti. Yunan meclisinde geçirilen yasa ile de genel valilik halinde Yunanistan'a dahil edildi. Trakya'da bu işgale karşı silahlı direniş devam ederken, Anadolu'da düşman ardı ardına yenilgiye uğradı. Boğazları geçerek, Edirne'yi kurtarma niyetinde olan ordumuzu gören İtilaf Devletleri ateşkes istedi. 15 Ekim 1922'de imzalanan Mudanya Ateşkesi ile Doğu Trakya'nın, işgalciler tarafından boşaltılması kararlaştırıldı.

Buna göre, yaşanan gelişmeler ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi söylenemez?

- A) Anadolu'nun işgaline karşı Türk halkı, örgütlenerek ve silahlı direnişe geçerek, sessiz kalmamıştır.
- B) Milli birlik ve beraberliğin sağlanmasının, Milli Mücadele'nin başarıyla sonuçlanmasına katkısı olmuştur.
- C) Mudanya Ateşkes Antlaşması'nın imzalanması ile Doğu Trakya işgalden kurtarılmıştır.
- D) Doğu Trakya'nın kurtarılması üzerine milli egemenliğe dayalı yeni bir yönetim kuruldu.

6. Ankara Antlaşması (20 Ekim 1921) TBMM ile Fransa arasında imzalandı.

Bu antlaşmaya göre,

- Türkiye-Suriye sınırı, İskenderun Körfezi'nin güneyindeki Payas'tan başlayacak, Fırat Nehri'ne ulaşacaktır.
- İki ay içinde Türk kuvvetleri oluşturulan hattın kuzeyine, Fransız kuvvetleri de güneyine çekilecektir.
- Suriye'ye bırakılan Hatay için özel bir yönetim sistemi oluşturulacak, burada resmi dil Türkçe olacak, Türk milletinin kültürünü geliştirmesi için her türlü önlem alınacaktır.

Bu maddelerden hareketle,

- I. TBMM, uluslararası alanda saygınlık kazanmıştır.
- II. Hatay'da yeni bir Türk devleti kurulmuştur.
- III. Fransa, TBMM'nin varlığını resmen tanımıştır.
- IV. Milli Mücadele'nin askeri aşaması sona ermiştir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II.
- B) I ve III.
- C) II ve III.
- D) I, III ve IV.

İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK TEST- 6

7. Misakımilli Kararları:

- İşgal altındaki Arap halkları, özgürce verecekleri oylarla kendi geleceklerine kendileri karar vermelidir.
- Kendi istekleriyle ana vatana katılmış olan Kars, Ardahan ve Batum için gerekirse tekrar halk oylaması yapılmalıdır.
- Batı Trakya'nın durumu orada yaşayan halkın serbestçe verecekleri oylarla belirlenmelidir.

Bu kararlar ile aşağıdakilerden hangisi amaçlanmıştır?

- A) Kapitülasyonlara karşı çıkılması
- B) İstanbul'un işgaline tepki gösterilmesi
- C) Milli iradenin tesis edilmesi
- D) Doğu sınırları kesinlik kazanması

8. Birinci İnönü Muharebe Meydanı'nın ufuklarında yükselen zafer güneşi, Türk milletinin yüksek fazilet ve mâneviyatının belirtisidir. Bu doğuş karşısında, büyük bozgunlar oldu! Birinci İnönü Zaferi, İkinci İnönü Zaferi'nin, Sakarya büyük kanlı savaşının ve en nihayet Türk vatanının, Türk bağımsızlığının ilk zafer müjdecisi olmuştur. Bu sebeple Birinci İnönü Meydan Muharebesi'ni kazanan Türk ordusunun bütün mensupları, dünya tarihinde unutulmaz şanlı bir menkıbe sahibi olarak edebiyen yaşayacaklardır.

(Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri)

Mustafa Kemal'in bu ifadesinde "Birinci İnönü Zaferi'nin" aşağıdakilerden hangisine olan inancı artırdığını belirtmiştir?

- A) Milli egemenliğe
- B) Osmanlı Hükümeti'ne
- C) Milli bağımsızlığa
- D) İttifak Devletlerine

9. Hıyanet-i Vataniye Kanunu'nun önemli bazı maddeleri aşağıda verilmiştir.

Madde 1: Ülkeyi yabancı devlet güçlerinden kurtarmak ve saldırıları önlemek amacıyla yönelik kurulan Büyük Millet Meclisi'ne karşı düşünce ve uygulamalarıyla veya yazdıkları yazılarla muhalefet ve bozgunculuk edenler vatan haini sayılırlar.

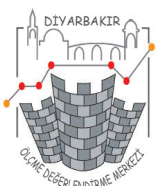
Madde 2: Bilfiil vatan hainliği yapanlar idam cezasına çarptırılır.

Madde 3: Konuşmalarıyla halkı alenen vatan hainliği suçu işlemeye tahrik ve teşvik edenler veya bu teşviki ve tahriki yazılarıyla çok değişik araçlarla yayanlar geçici kürek cezasına çarptırılırlar. Yapılan bu tahrik ve teşvik sonucunda bozgunculuk olayları çıkarsa suçlular idam cezasına çarptırılır.

Madde 4: Vatana ihanet zanlılarının yetkili mahkemesi suçun işlendiği yerdeki ceza mahkemesidir. Olağanüstü ve aceleyi gerektiren durumlarda zanlının yakalandığı yerdeki ceza mahkemesi de yargılamaya ve karar vermeye yetkilidir.

Bu maddeler ile hedeflenen amaçlar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Milli egemenliği sağlamak
- B) Yargının işleyişini hızlandırmak
- C) İsyancıları önlemek
- D) İşgalcilere karşı topyekün mücadele etmek

10. Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO)'nün Atatürk ile ilgili tanımını aşağıda verilmiştir.

Unesco'nun Atatürk tanımı;

Atatürk, uluslararası anlayış, iş birliği, barış yolunda çaba göstermiş üstün kişi, olağanüstü devrimler gerçekleştirmiş bir devrimci, sömürgecilik ve yayılcılığa karşı savaştan ilk önder, insan haklarına saygılı, dünya barışının öncüsü, yaşamı boyunca insanlar arasında renk, dil, din, ırk ayrımı gözetmeyen, eşi olmayan devlet adamı, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusudur.

Buna göre, Mustafa Kemal Atatürk ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?

- A) Atatürk, kurduğu cumhuriyet yaptığı inkılaplar ve kazandığı zaferlerle eşine az rastlanan bir liderdir.
- B) Atatürk, Türk milletini savaş dönemindeki başarısından dolayı dünya milletlerinden ayrı tutmuştur.
- C) Atatürk, hem bölgesel hem de uluslararası planda iş birliği ve diyalogu önde tutan bir çizgi izlemiştir.
- D) Atatürk, hayatı boyunca yayılcılığa karşı mücadele ederek iç ve dış barışın tesisi için çabalamıştır.

İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK TEST- 6

SONUÇ

YORUM

11. I. Savaş sonunda Türk ordusu saldırıya, düşman ordusu ise savunmaya geçmiştir. → Bu zaferle Türklerin II. Viyana kuşatmasından beri devam eden geri çekilişi sona ermiştir.
- II. Savaş sonunda Fransa ile Ankara Antlaşması imzalanmış ve Güney Cephesi kapanmıştır. → Kurtuluş Savaşı sona ermiştir.
- III. Bu zaferden sonra Kafkas Cumhuriyetleri ile Kars Antlaşması imzalanmıştır ve Doğu sınırımız kesin olarak çizilmiştir. → Askeri başarılar, siyasi başarıları beraberinde getirmiştir.

Yukarıda Sakarya Meydan Muharebesi'nin sonuçları ve bu sonuçlar doğrultusunda yapılan yorumlara yer verilmiştir.

Buna göre verilen sonuç-yorum eşleştirmelerinin hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) Yalnız I.
B) Yalnız II.
C) I ve II.
D) II ve III.

YAYIN KURULU

Merdal AKSOY

Ali AÇIKGÖZ

Bilal BAŞCAN

Cemile AKGÜNDÜZ

Nurettin ÜRE

SEYFETTİN ÖZBEK

Diyarbakır Ölçme Değerlendirme Merkezi

Şehit Bşk. Fatih Özdil İmam Hatip Ortaokulu

Şehit Öğretmen Nuriye Ak Ortaokulu

Mevlana Halit Ortaokulu

Şehit Haşim Türkoğlu İmam Hatip Ortaokulu

İnönü Ortaokulu

1. C 2. A 3. A 4. D 5. D 6. B 7. C 8. C 9. A 10. B 11. B

<http://diyarbakirodm.meb.gov.tr>